

אתונו של בלעם

"ויפתוהו ה' את פי האתון ותאמר לבלעם מה עשיתי לך כי הכיתני זה שלש רגלים" (במדבר כב כז)

במדבר רבה פרשה כ סימן יד

"ויפתוהו ה' את פי האתון" - להודיעו שהפה והלשון ברשותו, שאם בקש לקלל אין פיו ברשותו.

"ותאמר לבלעם מה עשיתי לך כי הכיתני זה שלש רגלים" - רמזה לו: אתה מבקש לעקור אומה החוגגת שלש רגלים בשנה. "ויאמר בלעם לאתון כי התעללת בי" - אע"פ שמדבר בלשון הקדש, עובד כוכבים לשונו סרוח.

"לו יש זרע בירי כי עתה הרגתיך" - משל לרופא שבא לרפאות בלשונו נשוד נחש. בדרך ראה אנקה אחת, התחיל מבקש מקל להורגה. אמרו לו: זו אי אתה יכול ליטול, היאך באת לרפאות בלשונוך נשוד נחש? כך אמרה האתון לבלעם: אני - אין אתה יכול להרגני אלא א"כ חרב בידך, והיאך אתה רוצה לעקור אומה שלימה בלשונוך? שתק ולא מצא תשובה. התחילו תמהים שרי מואב, שראו נס שלא היה כמוהו מעולם ...

"ההסכן הסכנתי לעשות לך כה" - כיון שדברה מתה, שלא יהיו אומרים זו שדברה ועושים אותה יראה. דבר אחר: "ההסכן הסכנתי לעשות לך כה" - חס הקב"ה על כבודו של אותו רשע, שלא יאמרו: זו היא שסילקה את בלעם. ואם חס הקב"ה על כבוד הרשע, אין צריך לומר על כבוד הצדיק ... להודיע שחס הקב"ה על כבודו של בריות ויודע צורכם וסתם פי הבהמה. שאילו הייתה מדברת, לא היו יכולים לשעבדה ולעמוד בה. שזו הטפשות שבבהמות וזה חכם שבחכמים - כיון שדברה, לא היה יכול לעמוד בה.

שבת שלום

מחלקי המים

